

[Sundhedsministeren]

kert kost, ulykker og for lidt motion tager flere gode leveår fra os end noget andet af det, der kan forebygges.

Derfor fastholder regeringen prioriteringerne i programmets indsatsområder: forebyggelse af kræft, hjerte-kar-sygdomme og ulykker, og i programmets ernærings-, tobaks- og alkoholpolitik samt i det forberedende arbejde med forebyggelse af psykiske lidelser samt muskel- og skeletsygdomme.

Befolkningens sundhedstilstand

Forebyggelsesprogrammet har som mål at reducere de tidlige dødsfald, at reducere antallet af lidende og invaliderede og at give flere en alderdom uden forringet livskvalitet.

På et enkelt område kan man allerede 2 år efter forebyggelsesprogrammets fremlæggelse se virkninger: Antallet af trafikulykker med personskade og med dødelig udgang er fortsat faldet, trods øget trafik. Også antallet af børneulykker ser ud til at mindskes efter en planlagt forebyggelsesindsats.

For de mere livsstilsprægede sygdommes vedkommende – blodprop i hjertet, lungekræft, alkoholisk skrumpelever m.v. – må man påregne et tidsrum mellem indsats og virkning. Hjerterødigheden falder fortsat både hos yngre og hos ældre, og antallet af arbejdsbetingede lidelser er i de senere år stabiliseret. Dødeligheden er imidlertid stigende på en række områder: hjemme- og fritidsulykker, bl.a. faldulykker, alkoholisk skrumpelever og lungekræft. Det danske selvmordstal ligger højt i europæisk sammenhæng. Muskel- og skeletsygdomme som dårlig ryg og gigt stjæler flest gode leveår fra befolkningen.

Sundhedstilstanden og sundhedsadfærden er belyst nærmere i en publikation fra Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi (DIKE), der udsendes i forbindelse med denne redegørelse.

Nye initiativer

Forebyggelsespolitisk Råd har som sit første udadrettede initiativ anmodet sundhedsministeren om at medvirke til en bedre koordination af forebyggelseskampanjer og lignende større initiativer omfattende både offentlige myndigheder og private sygdomsbekæmpende organisationer. Forslaget vil i praksis blive udformet som en »forebyggelseskalendar«, der løbende vil formidle oplysninger om planlagte

aktiviteter til en bred kreds af aktører. Derved fremmes en frivillig tilpasning af planlægningen og i det hele taget samarbejdet mellem offentlige og private forebyggende institutioner.

Regeringen vil i 1992 fremlægge en handlingsplan for forebyggelse af muskel- og skeletsygdomme. Det forberedende arbejde gennemføres for tiden af DIKE. 6000 voksne danskere interviewes om deres muskel- og skeletsygdomme, viden, holdninger og forebyggelsesadfærd. Ca. 500 forsøgsprojekter vedrørende forebyggelse af muskel- og skeletsygdomme fra hele landet er blevet kortlagt og erfaringerne opsamlet med henblik på formidling til en bred kreds af interessenter.

Sundhedsstyrelsens ekspertgruppe i psykiatri har for nylig fremlagt en redegørelse om forebyggelse af psykiske lidelser, der indeholder en række forslag til, hvordan en forebyggende indsats vil kunne gribes an. Redegørelsen skal danne grundlag for udformning af en handlingsplan.

Den store indsats for at sikre og forbedre arbejdsmiljøet er velkendt. Derimod er der ikke mere systematisk gjort noget for at udnytte arbejdspladsen i et mere alment sundhedsfremmende arbejde, selv om arbejdspladsen for de fleste er rammen om en væsentlig del af det aktive sociale liv og dermed af stor betydning for dannelse af holdninger og formidling af viden. Samtidig er det vigtigt, at de medarbejdere, der har større eller mindre helbredsproblemer, kan fastholdes i virksomhederne. Sundhedsministeriet, Industriministeriet og Arbejdsministeriet vil foreslå arbejdsmarkedets parter, at der udvikles og tilbydes materiale til forebyggelsesprojekter på forskellige virksomhedstyper.

Både centralt og lokalt har børn og unge gennem længere tid været målgruppe for forebyggelse på særlige områder som f.eks. AIDS, alkohol, narkotika, tobak og ernæring. Det nye vejledende materiale for folkeskolens sundheds- og seksualundervisning bygger på et bredt sundhedsbegreb. Sundhedsministeriet vil i samarbejde med Undervisningsministeriet udvikle et helhedspræget inspirationsmateriale til brug for den obligatoriske sundheds- og seksualundervisning. Det bestående samarbejde vedrørende gymnasieskolen og hf agtes videreført til erhvervsuddannelsesområdet.

Arbejdstilsynets indsats om tunge løft og ensidigt gentaget arbejde følges op i de kommen-